

JOS TAHDOT RAUHAA, VALMISTA RAUHAA

RAUHAA KOHTI

1935

XI-XII

Rauhanmiehen viimeinen teos

Pekka Ervast: SUURI SEIKKAILU. Romaani. Porvoo-Helsinki, Werner Söderström Osakeyhtiö, 210 siv. Hinta 35 mk., kangask. 50 mk.

Vähää ennen kuolemaansa Pekka Ervast sai valmiiksi teoksensa »Suuri seikkailu», joka on siis hänen »joutsenlaulunsa». Pasifistia kiinnostaa tämä teos erityisesti rauhanaatteen kannalta.

Tiedetään, että Ervast vaikutusaikanaan teosofien piirissä on vakaumuksellisesti kannattanut rauhanaatetta. Tämä käy ilmi kysymyksessä olevasta teoksestakin.

Kirjan päähenkilö tohtori Ensio Kotka käy Amerikan-matkallaan myös hra Newbergin koloniassa Whitewayssa. Sen asukkaat ovat kaikki sotain kieltäjiä. Kuulkaamme, kuinka hra Newberg kertoi, kun kysyttiin, eikö Whitewayn asukkaita maailmansodan aikana vaadittu mukaan sotaan: »Kehoitettiin kyllä, mutta meidät jätettiin rauhaan. Ympäristö tuntee meidät, se tuntee kristinuskomme, se näkee, että todella tahdomme seurata Kristusta. Sitä paitsi sattui niin, että täällä syntyneet olivat pieniä lapsia maailmansodan aikana ja me muut taas yli-ikäisiä. Eivät sodan harrastajatkkaan voineet tuomita meitä suorastaan velvollisuuden laiminlyömisestä. Tämä, kuten sanottu, oli sattuma, hyvä onnemme. Olimme kyllä yksimielisesti päättäneet kuolla, jos meitä vaatimalla vaadittaisiin aseita kantamaan, — mieluummin kuolla itse ammuttuina kuin lähteä toisia ampumaan. Siitä kaikesta kuitenkin pelastuimme, vaikka monen mielestä olisi ollut ihanaa kärsiä marttyyrikuo-

lema kuten Mestarimme. Kuolla on itse asiassa helppoa.»

Toisessa paikassa teoksen päähenkilö näki näyn, missä esiintyi lukematon joukko enkeli- ja henkiolentoja, jotka verkalleen lentelivät yli koko Suomenniemen, pienten keijukaisten siroitellessa vaaleanpunaisia ruusuja kaikkianne. Heidän keskelleen ilmestyi sitten Suomen ihana suojelusenkeli, vanha viisas Väinämöinen, joka kaikkien enkelien häntä tervehtiessä nuorentuneena lauloi sydämensä mahtavaa uskoa ja luottamusta seuraavasti: »Ylhäiset ystäväni, taivosta tullenehet, mit on mulla murehetta, sielusani surun syytä, kun on teitä tuhansia ystäviä ylhäältä tulleet mua tukemahan, auttamahan ahdingossa. Jo näen ajan aukenevan, päivän pitkän pilkistävän — silloin Suomessani suvi, ihmissillä ikionni, maassa rauha kullaa kallis, sydämissä hyvä tahto, kaikki mielet kiittämässä Taivaan Taattoa ylhäistä.»

Näistä Ervastin kirjan kohdista jo selviää, mikä henki sen tekijällä on vielä hänen viimeisinä aikoinaan ollut rauhanasiaan nähden. »Pohjolan valkoisessa valtakunnassa», josta siinä mainitaan, on rauha oleva vallalla. Kirjan henkilöistä kuvastuu paljon hyvyyttä. Sellaiseen tutustuminen tekee lukijaan virkistävän vaikutuksen.

»Suuri seikkailu» on ilmestynyt painosta tekiensä kuoleman jälkeen. Sellaisena se on hänelle kaunis muistomerkki.

J. A. M ä k i n e n.